



PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Az Érzelem Fókuszú Terápia módszerspecifikus képzési folyamatának hatásvizsgálata

Habilitációs tudományos előadás

Dr. Török Szabolcs János

Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar
Egészségtudományi Doktori Iskola

A Doktori Iskola vezetője:

Prof. Dr. Bódis József az MTA doktora, egyetemi tanár

Pécs, 2022. november 2.

Az Érzelmekre Fókuszáló Terápiás képzések észlelt hatásának vizsgálata Magyarországon

Tartalom

- ▶ A kutatás kontextusa
- ▶ Az ÉFT módszer magyarországi képzései
- ▶ Az ÉFT módszertani képzés folyamata
- ▶ Kutatásunk célkitűzései
- ▶ Módszereink
- ▶ Eredmények a hipotézisek mentén, értelmezés
- ▶ Megbeszélés, kitekintés



A kutatás kontextusa

3

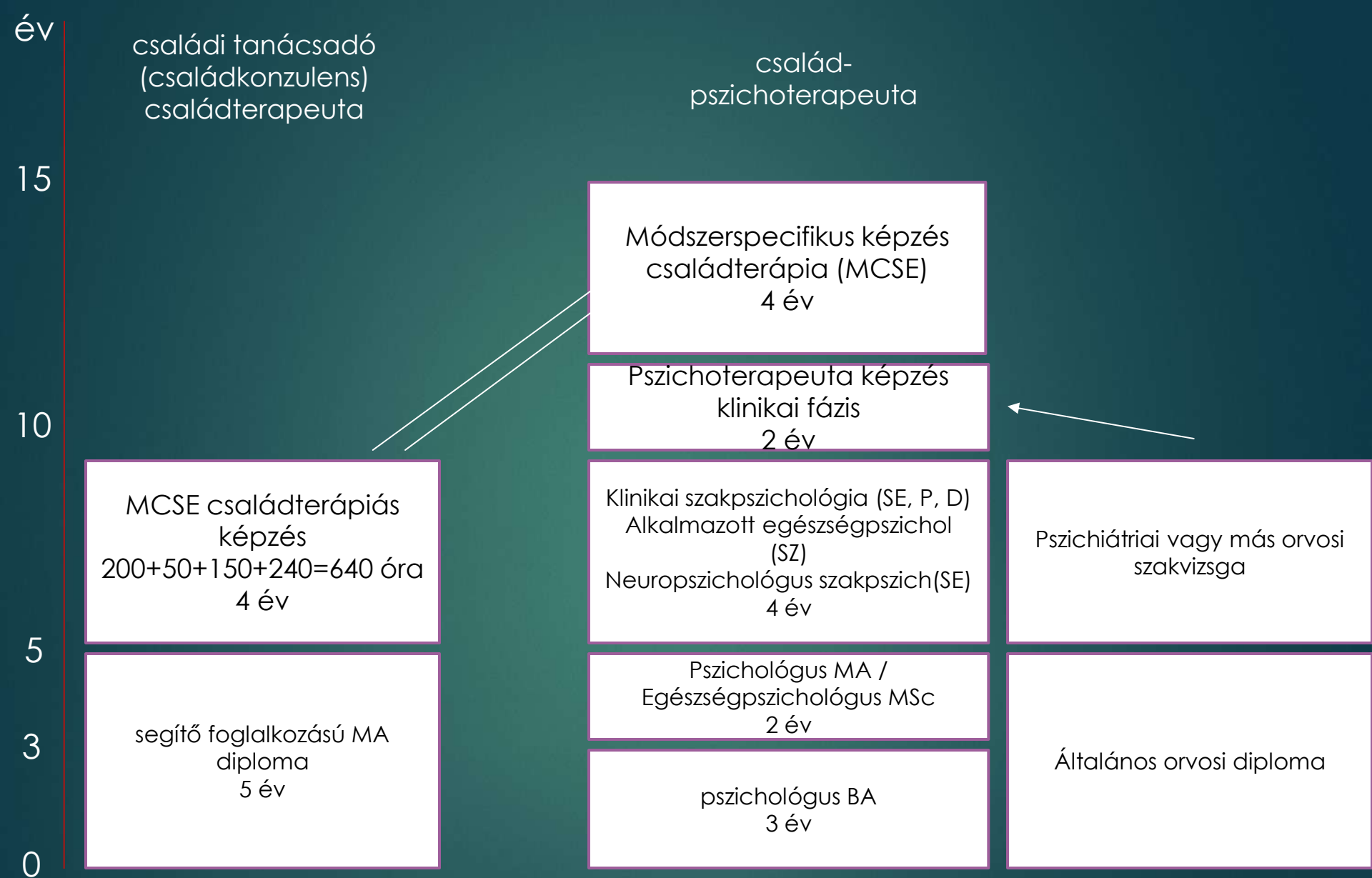
Teljes **válási arányszám** Magyarországon: 2010-2017 között **40% fölött***

Lelki egészséggel kapcsolatban...

- ▶ **Társas támogatás** pozitív hatásai (Coan és mtsai 2006, Moon és Cho 2001, Uchino és mtsai 1996) vs. a szociális izoláció káros az egészségre (House 2001)
- ▶ A **kapcsolat minősége** is fontos (Coan és mtsai 2006, Franks és mtsai 1992, Till és mtsai 2017)
- ▶ A házasság **protektív hatása** (Coyne és mtsai 2001, Kopp és Skrabski, 2009, Pietromonaco és Collins 2017, Robles és Kiecolt-Glaser 2003)

Család- és párterapeuták potenciális szerepe...

- MCsE nyilvántartásában 683 fő Magyarországon



Magyarországi ÉFT képzések

5



2014



2016 & 2018 & 2019 & 2021 & 2023 ...



2020

ÉFT képzési folyamat

6

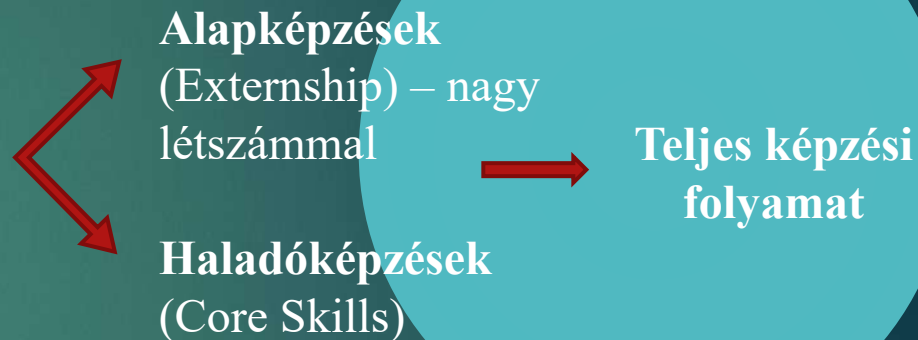
- Bemeneti feltétel
- Képzések felépítése

Intenzív 4-
napos képzési
blokk



4 x 2 nap vagy
2 x 4 nap

- A magyarországi, tolmácsolással tartott ÉFT képzések **észlelt hatékonyságának** vizsgálata
- A magyar **EFT-KACS** pszichometriai mutatóinak vizsgálata
- **Demográfiai** háttérváltozók mentén összefüggések mérése



A kutatás során felvett kérdőívek

8

Képzések:

Externship képzések

- ▶ 2016: N=152 (a 170 főből)
- ▶ 2018: N=188 (a 200 főből)

Core Skills képzések

- ▶ 2017-2019: N=33 (a 36 főből)

Mérőeszközök:

- ▶ Demográfiai kérdéssor
- ▶ ÉFT Tudás és Kompetencia Skála (EFT-KACS) (Levenson és Svatovic, 2009; magyar fordítás: Koren és Török, 2016)
- ▶ Tapasztalatok Szoros Kapcsolatokban Kérdőív (ECR-R) (Sibley és mtsai, 2005; magyar fordítás: Gervai és mtsai, 2018)
- ▶ Érzelmi Feldolgozás Skála (EPS) (Reid és Harper, 2008; magyar fordítás: Koren és Török, 2016)
- ▶ Párkapcsolati Hiedelmek Kérdőív (RBI) (Eidelson és Epstein, 1982; magyar fordítás: Szabó-Bartha és Szondy, 2014)

EFT Knowledge & Comptenecy

Scale – magyar változat

9

Item példák

A ciklus, a problémák és az érzelmek újrakeretezése a kötődési szükségletek és félelmek fogalmaival.

Tudás (karikázzon be egyet):	1	2	3	4	5	6	7
Kompetencia (karikázzon be egyet):	1	2	3	4	5	6	7

A közvetlen megjelenítés (enactment) terápiás használata.

Tudás (karikázzon be egyet):	1	2	3	4	5	6	7
Kompetencia (karikázzon be egyet):	1	2	3	4	5	6	7

Első adatgyűjtés és elemzés

10

Preteszt

Posztteszt

Utánkövetés

1. Externship longitudinális vizsgálata

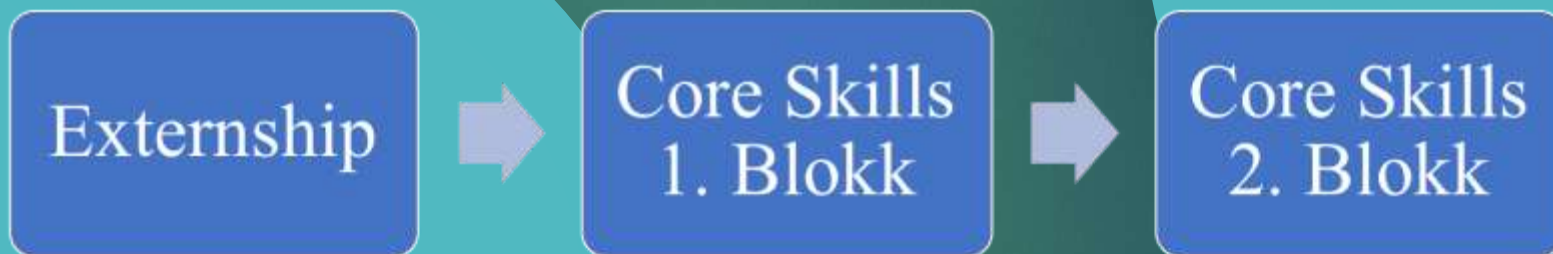
Externship

Core Skills
1. Blokk

Core Skills
2. Blokk

Második, kiegészítő adatgyűjtés és a teljes folyamat elemzése

11



2. Teljes képzési folyamat vizsgálata

A kutatás résztvevői

12

ÉFT alapképzések (Externship) longitudinális vizsgálata:

Preteszt

N=329

Posztteszt

N=254

Utánkövetés (6 hónap)

N=101

→ $\Sigma N=244$

→ $\Sigma N=85$

Teljes ÉFT képzési folyamat vizsgálata:

Externship (1. blokk)

N=244

Core Skills 1 (2. blokk)

N=23

Core Skills 2 (3. blokk)

N=33

→ $\Sigma N=19$

Demográfiai jellemzők és szakmai tapasztalati változók		Pre (N = 329)	Poszt (N = 254)	Utánkövetés (N = 101)
		M(SD): gyakoriság (%)		
Életkor		43,2 (10,0)	43,7 (9,9)	43,8 (8,9)
Nem	Férfi	56 (17,2%)	43 (17,3%)	16 (15,8%)
	Nő	270 (82,8%)	206 (82,7%)	85 (84,2%)
Végzettség	Pszichológus	108 (33,5%)	80 (33,3%)	29 (29,3%)
	Klinikai (szakpszich, pszichiáter, pszichoter.)	61 (18,9%)	56 (23,3%)	25 (25,3%)
	Egyéb segítő foglalkozás	125 (38,8%)	85 (35,4%)	39 (39,4%)
	Egyéb (folyamatban lévő segítő foglalkozás)	28 (8,7%)	19 (7,9%)	6 (6,1%)
Végzett családterapeuta	Igen	91 (28,3%)	73 (30,7%)	30 (30,6%)
	Nem	230 (71,7%)	165 (69,3%)	68 (69,4%)
Képzésben levő családterapeuta	Igen	176 (56,4%)	130 (56,0%)	52 (54,2%)
	Nem	136 (43,6%)	102 (44,0%)	44 (45,8%)
Tart-e terápiát pároknak	Igen	234 (71,8%)	180 (74,1%)	75 (76,5%)
	Nem	92 (28,2%)	63 (25,9%)	23 (23,5%)
Hány éve tart terápiát/tanácsadást?		8,0 (7,4)	8,3 (7,2)	8,7 (7,9)
Hány pár jár Önhöz hetente?		2,2 (2,3)	2,2 (2,3)	2,0 (1,8)
Észlelt tudásszint a családterápiában		3,6 (1,3)	3,6 (1,3)	3,7 (1,2)
Észlelt kompetenciaszint a családterápiában		3,7 (1,4)	3,7 (1,4)	3,8 (1,4)
ÉFT képzésen való részvétel	Első alkalom	251 (76,8%)	184 (75,4%)	68 (68,7%)
	Nem az első alkalom	76 (23,2%)	60 (24,6%)	31 (31,3%)
ÉFT témában olvasott könyvek száma	0	150 (46,4%)	106 (43,8%)	42 (42,9%)
	Legalább 1	173 (53,6%)	136 (56,2%)	56 (57,1%)
ÉFT ülésről látott videók száma	0	164 (50,8%)	117 (48,5%)	45 (45,5%)
	Legalább 1	159 (49,2%)	124 (51,5%)	54 (54,5%)

Főbb eredmények

***H₁:** A magyar EFT-KACS megbízható mérőeszköz, és hasonló pszichometriai mutatókkal bír, mint az eredeti skála.*



- **Főkomponens-analízis (Principal Component Analyses, PCA)**

- Posztteszt adatbázison (N=254)
- 3 főkomponens: Tudás, Kompetencia, Terápiás Szövetség
- A három főkomponens által magyarázott teljes variancia az egész adatbázisra vonatkozóan 70,3% lett

Montagno és mtsai (2011): posztteszt (N=81), 3 faktor (Knowledge, Competency, Alliance), 73% magyarázott variancia

- **Belső konzisztencia-vizsgálat**

- Cronbach alfa: 0,85-0,95 között – magas megbízhatóság

Montagno és mtsai (2011): Cronbach alfa: 0,92-0,96

Az eredmények (főkomponens struktúra értelmezhetősége és paraméterei, valamint a skálák belső konzisztenciája) alapján a magyar EFT-KACS kérdőív megbízható mérőeszköznek minősült

***H₂:** A Magyarországon, tolmácsolással tartott Externship képzések hasonló észlelt hatékonysággal működnek, mint az anyanyelven tartott képzések a világ más részein.*

Ismételt méréses varianciaanalízis (ANOVA)

Tudás:

pre < poszt > utánkövetés

pre < utánkövetés

Kompetencia:

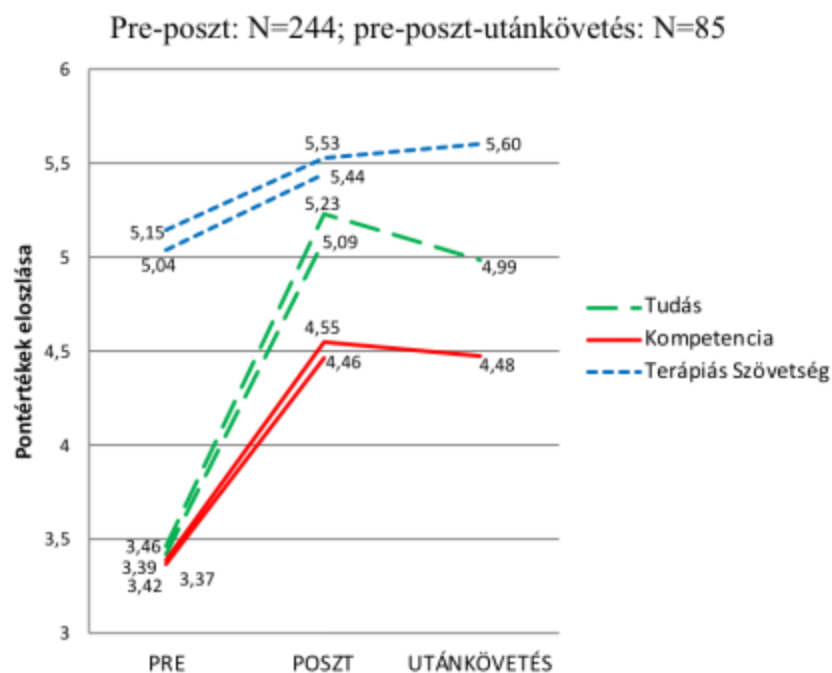
pre < poszt = utánkövetés

pre < utánkövetés

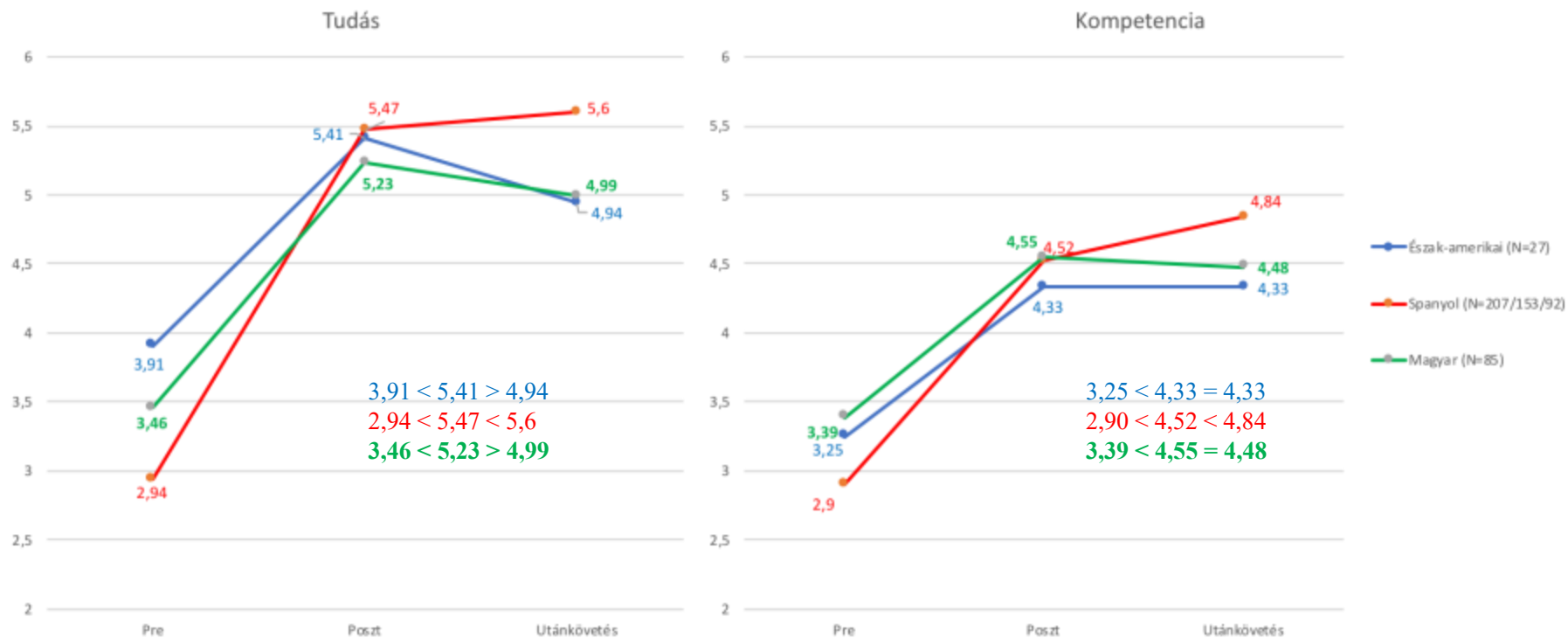
Terápiás Szövetség:

pre < poszt = utánkövetés

pre < utánkövetés



Az Externship képzések észlelt hatékonysága a világ különböző részein: Észak-Amerika, spanyolajkú országok, Magyarország



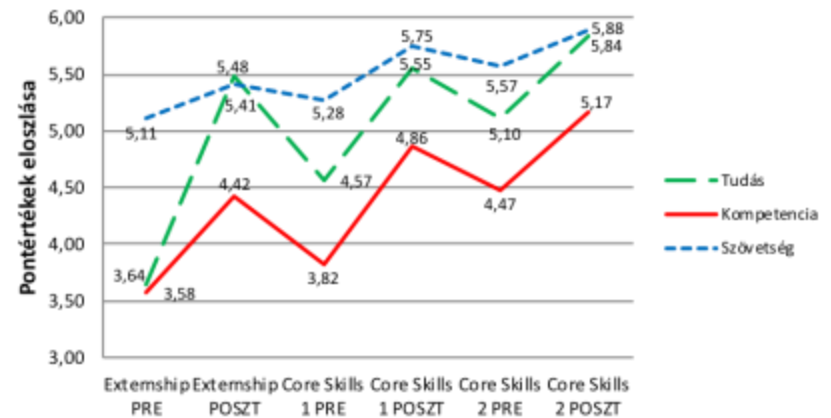
Externship	Montagno és mtsai (2011)	Rodriguez-Gonzalez és mtsai (2020)	Koren és mtsai (2021)
Képzések helye	Észak-Amerika, 5 helyszín (2008)	6 spanyolajkú ország (2017-2018)	Budapest (2016, 2018)
Résztvevők (fő): pre	110	207	329
Résztvevők (fő): pre-poszt	76 (86)	153	244 (254)
Résztvevők (fő): pre-poszt-utánkövetés	29 (40)	92	85 (101)
Tréner	Több (nincs hatás)	1 spanyol (0,5 nap angol; nincs hatás)	1 amerikai
Képzés nyelve	angol	spanyol	angol, magyar szinkrontolmácsolással
Szupervízió	-	Nincs hatás	-
EFT-KACS Tudás	Pre < poszt > utánkövetés, pre < utánkövetés	Pre < poszt < utánkövetés	Pre < poszt > utánkövetés, pre < utánkövetés
EFT-KACS Kompetencia	Pre < poszt = utánkövetés; Tudás > Kompetencia mindhárom mérési pontnál	Pre < poszt < utánkövetés	Pre < poszt = utánkövetés

H₃: A teljes képzési folyamat (Externship, Core Skills 1 és Core Skills 2) alatt jelentősen változik a résztvevők észlelt tudása, kompetencia-érzete és terápiás szövetség kialakítására való képessége.

- Minden képzési blokkban szignifikánsan emelkedett mindhárom alskála
- Mindhárom alskála esetében visszaesés volt a képzési blokkok között: Tudás & Kompetencia szignifikánsan, Terápiás Szövetség pedig enyhén

Átlag változás	Externship	Teljes Core Skills	Időtrendek
Tudás	1,84	1,27	1<2>3<4>5<6, de 2=4=6
Kompetencia	0,84	1,35*	1<2>3<4>5<6, de 2=4, 4<6
Terápiás Szövetség	0,30	0,60	1<2=3<4=5<6, de 2=4=6

Longitudinális változás-trendek a magyar EFT-KACS skálán (N = 19)



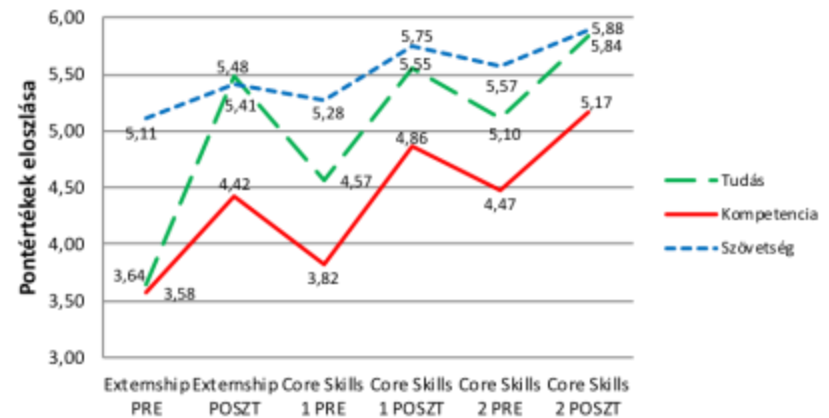
H₃: A teljes képzési folyamat (Externship, Core Skills 1 és Core Skills 2) alatt jelentősen változik a résztvevők észlelt tudása, kompetencia-érzete és terápiás szövetség kialakítására való képessége.



- Általánosságban:
Terápiás Szövetség > Tudás > Kompetencia
- A Core Skills képzés végére csak a Kompetencia alskála értékei mutattak szignifikáns növekedést az Externship végéhez képest

Átlag változás	Externship	Teljes Core Skills	Időtrendek
Tudás	1,84	1,27	1<2>3<4>5<6, de 2=4=6
Kompetencia	0,84	1,35*	1<2>3<4>5<6, de 2=4, 4<6
Terápiás Szövetség	0,30	0,60	1<2=3<4=5<6, de 2=4=6

Longitudinális változás-trendek a magyar EFT-KACS skálán (N = 19)



H₄: A résztvevők háttérváltozói összefüggésben lesznek a képzés észlelt hatékonyságával (tudásszint, kompetenciaszint és terápiás szövetség).

	<u>Pre – poszt (2-pontos) mérés (N=244)</u>		<u>Pre – poszt – utánkövetés (3-pontos) mérés (N=85)</u>	
	<u>Főhatás</u>	<u>Idői interakciós hatás</u>	<u>Főhatás</u>	<u>Idői interakciós hatás</u>
Nem	-	-	<i>Tudás, Kompetencia:</i> Nők < Férfiak	-
Kapcsolati Állapot, Tanulmányok	-	-	-	-
Szakmai végzettség	<i>Tudás:</i> Egyéb fogl., Segítő fogl. < Klin. szakpszich. <i>Terápiás Szöv.:</i> Egyéb fogl., Segítő fogl., pszich. < Klin. szakpszich.	-	-	-
(Pszicho)terápiában jártas évek száma	<i>Tudás, Kompetencia, Terápiás Szöv.:</i> minél több év tapasztalat, annál nagyobb érték (lineáris)	<i>Tudás, Kompetencia:</i> több (11+) év tapasztalat, kisebb változás	<i>Terápiás Szövetség:</i> lineáris kapcsolat	-
Családterápiás képzettség	<i>Tudás, Kompetencia, Terápiás. Szöv.:</i> mások < családterapeuták	<i>Tudás, Kompetencia:</i> családterapeuták kisebb változás	<i>Tudás, Kompetencia:</i> mások < családterapeuták	<i>Tudás:</i> családterapeuták kisebb változás, de az utánköv.-re, közel egyforma

Összegzés, következtetések

22

- ▶ A **magyar EFT-KACS** egy **megbízható mérőeszköz** az ÉFT-vel kapcsolatos észlelt tudás és kompetencia mérésére, tehát különböző kultúrákban is megfelelően alkalmazható az ÉFT képzések hatásvizsgálatára
- ▶ Az **Externship** tolmácsolással zajló, illetve nagy létszámú csoportoknál is **hatékonyan működik**
- ▶ Az **Externship** hatékony képzés, mely legnagyobb mértékben az **észlelt tudás szintjét növeli**
- ▶ A **Core Skills** szinten tartja a megszerzett tudást és **növeli a kompetencia-érzetet**
- ▶ **Képzésfejlesztés** lehetősége a résztvevők háttérváltozóinak ismeretében

Erősségek és limitációk

23

-
- ▶ Legnagyobb elemszámú vizsgálat
 - ▶ Első magyarországi képzések mérése
 - ▶ Core Skills képzések vizsgálata
 - ▶ Teljes képzési folyamat vizsgálata
 - ▶ Szubjektív megélés vizsgálata
 - ▶ Nagy lemorzsolódás
 - ▶ Kis elemszám a Core Skills (N=23/33) és a teljes képzési folyamat (N=19) mérésekor
 - ▶ Kontroll csoport hiánya

Javaslatok további kutatásokra

24

- ▶ Objektív képzéshatékonyság-vizsgálat
- ▶ Core Skills képzések további vizsgálata:
 - ▶ nagyobb elemszámú mintán
 - ▶ nemzetközi mintán
- ▶ Kontroll csoport alkalmazása
- ▶ ÉFT terapeuták végigkísérése az ÉFT terapeuta cím megszerzéséig

ÉFT képzési folyamat

25



ÉFT képzési folyamat

26



A tudományos előadás témájában megjelent közlemények

27

- ▶ Koren R, **Török S.** Az Érzelem Fókuszú Párterápia, mint módszer és a kapcsolódó kutatások elterjedtsége Európában. In: Tibor KJ (szerk.), *Pedagógiai szakmódszertani kutatások*. International Research Institute s.r.o., Komárom, Szlovákia, 2019: 71-78.
- ▶ Koren R, **Török S.** The Hungarian EFT Knowledge and Competency Scale (Hungarian EFT-KACS). 2016b. <https://www.eft-parterapia.hu/magyar-eft-kacs-2/>
- ▶ Koren R, Danis I, **Török S.** (2021) Érzelem Fókuszú Párterápiás képzések résztvevőkre gyakorolt hatása a megélt tudásszintjük és kompetenciaérzésük vonatkozásában. *Alkalmazott Pszichológia*, 21:53-70.
- ▶ Koren R, Woolley SR, Danis I, **Török S.** (2021) Measuring the Effectiveness of the Emotionally Focused Therapy Externship Training in Hungary done through Translation. *Journal of Marital and Family Therapy*, 47: 166-182.
- ▶ Koren R, Woolley SR, Danis I, **Török S.** (2022) Training Therapists in Emotionally Focused Therapy: A Longitudinal and Cross-sectional Analysis. *Journal of Marital and Family Therapy*, 48: 709-725.